

सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या खुद्द व क्षेत्रीय
आस्थापनेवरील गट - अ, ब, क व ड मधील पदे
दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग
शासन निर्णय क्र. दिव्यांग-२०२१/प्र.क्र.३५/सेवा-४,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- २० जुलै, २०२१.

संदर्भ:

- १) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय, क्र. दिव्यांग-२०२१/प्र.क्र.३५/सेवा-४, दि. १८ फेब्रुवारी, २०२१.
- २) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय, क्र. दिव्यांग-२०२१/प्र.क्र.३५/सेवा-४, दि. १० जून, २०२१.
- ३) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय, क्र. दिव्यांग-२०१५/प्र.क्र.१७१/१६-अ, दि. ५ जुलै, २०२१.
- ४) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांचे पत्र क्र. दिव्यांग २०२०/संकीर्ण ११/दि.क.२, दि. १४.०७.२०२१

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाचा दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार व केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या दि.४.१.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये देण्यात आलेल्या सुचनांनुसार या विभागातील गट अ, ब, क व ड मधील २९ पदे, संदर्भ क्रमांक १ येथील या विभागाच्या दि. १८ फेब्रुवारी, २०२१ च्या शासन निर्णयान्वये दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित करण्यात आली आहेत. तदनंतर या २९ पदांच्या पदोन्नती साखळीतील सर्व पदे व साधारणतः समान कर्तव्ये असणारी पदे अशी एकूण १८७ पदे या विभागाच्या दि. १० जून, २०२१ च्या शासन निर्णयान्वये दिव्यांग प्रवर्गासाठी सुनिश्चित करण्यात आली आहेत.

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या संदर्भ क्र.४ येथील दि.१४/०७/२०२१ च्या पत्रान्वये मा.प्रधान सचिव (सामाजिक न्याय) यांच्या अध्यक्षतेखाली तज्ञ समितीच्या दि.७/०७/२०२१ च्या बैठकीच्या इतिवृत्त कळविण्यात आले आहे. त्यानुसार या विभागातील गट-अ, ब, क व ड संवर्गातील उर्वरित पदे दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यास अनुसरून शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला.

शासन निर्णय :-

प्रधान सचिव (सामाजिक न्याय) यांच्या अध्यक्षतेखालील तज्ञ समितीने कळविल्यानुसार केंद्र शासनाने सुनिश्चित केलेली राज्यातील दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित होणाऱ्या गट-अ, ब, क व ड मधील पदे सोबतच्या

परिशिष्टानुसार दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करण्यात येत आहेत. तसेच सार्वजनिक बांधकाम विभागातील सचिव (तांत्रिक) व त्या पदास समकक्ष तांत्रिक पदे देखील सोबतच्या परिशिष्टानुसार दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करण्यात येत आहेत. यानुषंगाने सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय दिनांक १० जून, २०२१ परिशिष्ट-अ येथील अनुक्रमांक १, स्तंभ क्रमांक ३ येथे “मुख्य अभियंता (Chief Engineer)” संवर्गाच्या वर “सचिव (तांत्रिक) व त्या पदास समकक्ष तांत्रिक पद (Secretary (Technical) and equivalent Technical post)” समाविष्ट करण्यात येत आहे.

२. मंत्रालयातील विशिष्ट पदांमधील अग्निसुरक्षा अधिकारी, प्रमुख अग्निसुरक्षा विमोचक, आग पहारेकरी व अग्निशामक विमोचक ही पदे सामाजिक न्याय विभागाच्या तज्ज्ञ समितीच्या इतिवृत्तातील निर्णयानुसार दिव्यांगासाठीच्या पद सुनिश्चितीमधून वगळण्यात येत आहेत.

३. सार्वजनिक बांधकाम विभागाचा दिनांक १८.०२.२०२१, दि. १०.०६.२०२१ शासन निर्णय व सामान्य प्रशासन विभागाचा दि. ५.७.२०२१ च्या शासन निर्णयामधील नमूद अन्य सर्व तरतुदी/सूचना सरळसेवा भरतीच्यावेळी तसेच पदोन्नती प्रक्रियेदरम्यान नियुक्ती प्राधिकारी/सक्षम प्राधिकारी यांनी विचारात घ्याव्यात.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२१०७२०१८५२१२७३१८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(नि. भा. खेडकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव,
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
३. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सह सचिव,
४. मा. मंत्री (सा.बां.) यांचे खाजगी सचिव,
५. मा. मंत्री सा.बां.(सा.उ.) यांचे खाजगी सचिव,
६. मा. राज्यमंत्री (सा.बां.) यांचे खाजगी सचिव,
७. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा/विधान परिषद, विधान मंडळ, मुंबई,
८. मा. विधानसभा / विधान परिषद सर्व सदस्य, विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई,

९. अपर मुख्य सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१०. अपर मुख्य सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
११. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१२. प्रधान सचिव व विधी परामर्शी, विधी व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१३. सचिव(रस्ते/बांधकामे), सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१४. सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१५. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (पत्राने),
१६. महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परिक्षा), मुंबई,
१७. महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परिक्षा), नागपूर,
१८. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ, मुंबई,
१९. सर्व मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग,
२०. मुख्य अभियंता (विद्युत), सा.बां. विभाग, चेंबुर, मुंबई,
२१. मुख्य वास्तुशास्त्रज्ञ, मुंबई,
२२. आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, आयुक्तालय, पुणे,
२३. सर्व सह सचिव / उप सचिव / अवर सचिव, सा.बां. विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२४. सर्व अधीक्षक अभियंता सा.बा. मंडळ, सार्वजनिक बांधकाम विभाग,
२५. सर्व कार्यकारी अभियंते, सार्वजनिक बांधकाम विभाग,
२६. संचालक उद्याने व उपवने, मुंबई,
२७. संचालक बी.डी.डी. चाळी, मुंबई,
२८. कार्यासन अधिकारी, प्रशा-२, प्रशा-३, प्रशा-४, सेवा-१, सेवा-२, सेवा-३, आस्था-१,
२९. आस्था-२ व आस्था-३, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
३०. निवड नस्ती, (कार्यासन सेवा-४), सा.बां. विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

शासन निर्णय क्र. दिव्यांग २०२१/प्र.क्र.३५/सेवा-४, दि.२०/०७/२०२१ सोबतचे परिशिष्ट
सार्वजनिक बांधकाम विभाग

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील तरतुदीनुसार सा.बां.विभागांतर्गत गट-अ ते गट-ड मधील नियुक्तीकरीता दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांची यादी.

अ.क्र.	पदनाम	शारिरीक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग	सदर पदाची जबाबदाऱ्या व कर्तव्ये	शेरा
सा.बां. विभागातील (मंत्रालयातील) विशिष्ट पदे					
१	सचिव (तांत्रिक) व त्या पदास समकक्ष तांत्रिक पदे. (गट अ) Secretary (Technical) and equivalent Technical posts. (Group A)	S, ST, W, BN, MF, RW, SE, H, C.	a) LV b) D, HH c) OA, BA, OL, BL, DW, AAV d) SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above	मंत्रालयातील रस्ते व बांधकामे विभागाचे तांत्रिक प्रमुख म्हणून कामकाज पहाणे, याअनुषंगाने मुख्य अभियंता, अधिक्षक अभियंता यांचे कामकाजावर नियंत्रण ठेवणे व त्यांना मार्गदर्शन करण्याची जबाबदारी आहे.	सदर पदाचे कर्मचारी हे बहुतांश वेळ ऑफिसमध्ये काम करतात. तांत्रिक कामाच्या निरीक्षणासाठी रस्ते/इमारतीच्या कामाच्या ठिकाणी भेटी देणे अभिप्रेत आहे. समुहासोबत काम करावे लागते. कामासाठी आवश्यक असणारी संवाद कौशल्ये आवश्यक आहेत. दिव्यांग कर्मचाऱ्यांना आवश्यक उपकरणे व साहित्य पुरविणे उचित होईल.
२	स्वच्छता निरीक्षक (गट क)/ Sanitary Inspector, (Group C)	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C	a) B, LV b) D, HH c) OA, OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), SLD, MI e) MD Involving (a) to (d) above	मंत्रालय मुख्य /विस्तार इमारतीच्या स्वच्छतेचे काम पहाण्यासाठी एक स्वच्छता निरीक्षक देखरेखीखाली केले जाते. त्यांनी कर्मचा-याकडून दोन्ही इमारतीच्या स्वच्छतेची साफसफाईचे कामे विहीत कार्यालयीन वेळेत करून घेणे. इ. कामे पार पाडली जातात.	सदर पदाचे कर्मचारी हे स्वच्छतागृहे, विविध मजल्यांवरील कार्यालयांच्या ठिकाणी तसेच ऑफिसमध्ये काम करतात. समुहासोबत काम करावे लागते. कामासाठी आवश्यक असणारी संवाद कौशल्ये आवश्यक आहेत. दिव्यांग कर्मचाऱ्यांना आवश्यक उपकरणे व साहित्य पुरविणे उचित होईल.

अ.क्र.	पदनाम	शारिरीक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग	सदर पदाची जबाबदाऱ्या व कर्तव्ये	शेरा
सा.बां.विभागाच्या क्षेत्रिय कार्यालयातील पदे					
३	संशोधन सहाय्यक (गट क) / Research Assistant (Group C)	S, ST, W, RW, SE, C, MF	a) B, LV b) D, HH c) OA, BA, OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), MI e) MD Involving (a) to (d) above	बांधकाम साहित्याच्या प्रत्यक्ष चाचण्या घेणे. डाटा शिट व रिपोर्ट तयार करणे. चाचणी निष्कर्षाचा अहवाल तयार करणे. प्रयोगशाळेतील यंत्रसामग्री सुस्थितीत ठेवणे आदि कामे पार पाडली जातात.	सदर पदाचे कर्मचारी हे कामाच्या ठिकाणी तसेच प्रयोगशाळेमध्ये काम करतात. समुहासोबत काम करावे लागते. कामासाठी आवश्यक असणारी संवाद कौशल्ये आवश्यक आहेत. दिव्यांग कर्मचाऱ्यांना आवश्यक उपकरणे व साहित्य पुरविणे उचित होईल.
४	प्रमुख प्रयोगशाळा सहाय्यक (दर्जा नियंत्रक) (गट क)/ Head Laboratory Assistant (Quality Control) (Group C)	S, ST, W, MF, SE, H, C	a) LV b) D, HH c) OA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above	बांधकाम साहित्याच्या चाचण्या घेण्यास संशोधन सहाय्यक यांना मदत करणे, डाटा शिट व रिपोर्ट तयार करण्यास मदत करणे, प्रयोगशाळेतील यंत्रसामग्रीची देखभालीसाठी मदत करणे, आदि कामे पार पाडली जातात.	सदर पदाचे कर्मचारी हे कामाच्या ठिकाणी तसेच प्रयोगशाळेमध्ये काम करतात. समुहासोबत काम करावे लागते. कामासाठी आवश्यक असणारी संवाद कौशल्ये आवश्यक आहेत. दिव्यांग कर्मचाऱ्यांना आवश्यक उपकरणे व साहित्य पुरविणे उचित होईल.
५	प्रयोगशाळा सहाय्यक (गट क) / Laboratory Assistant (Group C)	S, ST, W, MF, SE, H, C	a) LV b) D, HH c) OA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above	बांधकाम साहित्याच्या चाचण्या घेण्यास संशोधन सहाय्यक यांना मदत करणे. डेटा शिट व रिपोर्ट तयार करण्यास मदत करणे. प्रयोगशाळेतील यंत्रसामग्रीची देखभालीसाठी मदत करणे, आदि कामे पार पाडली जातात.	सदर पदाचे कर्मचारी हे कामाच्या ठिकाणी तसेच प्रयोगशाळेमध्ये काम करतात. समुहासोबत काम करावे लागते. कामासाठी आवश्यक असणारी संवाद कौशल्ये आवश्यक आहेत. दिव्यांग कर्मचाऱ्यांना आवश्यक उपकरणे व साहित्य पुरविणे उचित होईल.

अ.क्र.	पदनाम	शारिरीक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग	सदर पदाची जबाबदाऱ्या व कर्तव्ये	शेरा
६	खानसामा (गट ड)/ Khansama (Group D)	S, ST, W, MF, RW, SE, H	a) LV b) D, HH c) OL, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above	शासकीय विश्रामगृहातील आलेल्या मान्यवर व्यक्ती तसेच शासकीय अधिकारी कर्मचारी यांच्या मागणीनुसार स्वयंपाक, चहा नाष्टा आदि बनवून देणे.	सदर पदाचे कर्मचारी हे स्वयंपाकगृहात व विश्रामगृहात काम करतात. बहुतांश काम एकटयाने वा मदतनीसासोबत करावे लागते. कामासाठी आवश्यक असणारी संवाद कौशल्ये आवश्यक आहेत. दिव्यांग कर्मचाऱ्यांना आवश्यक उपकरणे व साहित्य पुरविणे उचित होईल.
सा.बां.विभागाच्या अधिनस्थ उपवने व उद्याने कार्यालयातील पदे					
	राजपत्रित/ Gazetted				
७	संचालक, उपवने व उद्याने (गट-अ) /Director, Parks and Gardens (Group A)	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C, MF	a) B, LV b) D, HH c) OA, BA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above	सदरचे पद हे विभाग प्रमुखाचे पद असून राज्यस्तरीय पद आहे. वेळोवेळी राज्यभर दौरे, कृती कार्यक्रम राबविणे, उद्यान विषयक योजनांचे नियोजन करणे, समन्वय व संनियंत्रण तसेच क्षेत्रिय कार्यालयाची तपासणी व पहाणी करणे, पुष्प प्रदर्शनांचे आयोजन करणे, विविध पुष्पप्रदर्शनांमध्ये सहभाग घेणे व परिक्षण करणे, इत्यादि कामे पार पाडावी लागतात.	सदर पदाचे कर्मचारी हे इमारतीच्या आवारात व ऑफिसमध्ये काम करतात. समुहासोबत काम करावे लागते. कामासाठी आवश्यक असणारी संवाद कौशल्ये आवश्यक आहेत. दिव्यांग कर्मचाऱ्यांना आवश्यक उपकरणे व साहित्य पुरविणे उचित होईल.

अ.क्र.	पदनाम	शारिरीक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग	सदर पदाची जबाबदाऱ्या व कर्तव्ये	शेरा
८	सहाय्यक संचालक, उपवने व उद्याने (गट-ब)/ Director, Parks and Gardens (Group A)	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C, MF	a) B, LV b) D, HH c) OA, BA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above	सदरचे पद हे कार्यालय प्रमुखाचे पद असून ते आहरण व संविहरण अधिकारी आहेत. कार्यालयीन कामकाजा सोबत प्रशासकीय विभागातील उद्यानांना भेटी देणे, पुष्प प्रदर्शनाचे आयोजन करणे, क्षेत्रिय शाखेतील उद्यानविषयक कामकाज पाहणे इत्यादी कामे पार पाडावी लागतात.	सदर पदाचे कर्मचारी हे इमारतीच्या आवारात व ऑफिसमध्ये काम करतात. समुहासोबत काम करावे लागते. कामासाठी आवश्यक असणारी संवाद कौशल्ये आवश्यक आहेत. दिव्यांग कर्मचाऱ्यांना आवश्यक उपकरणे व साहित्य पुरविणे उचित होईल.
	अराजपत्रित/ Non Gazetted				
९	उद्यान अधीक्षक (गट क) / Garden Supdt.(Group C)	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C, MF	a) B, LV b) D, HH c) OA, BA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above	सदरचे पद हे शाखा प्रमुखाचे पद असून या कर्मचाऱ्यांकडून क्षेत्रिय स्तरावरील कामे केली जातात. वृक्षरोपण करणे, धोकादायक झाडे, फांदया यांची पहाणी करून त्यांची विल्हेवाट लावणे, पुष्पप्रदर्शनात भाग घेणे, उद्यानाची देखभाल व दुरुस्ती करणे, कामाचे मोजमाप घेणे, आदि कामे केली जातात.	सदर पदाचे कर्मचारी हे इमारतीच्या आवारात व ऑफिसमध्ये काम करतात. समुहासोबत काम करावे लागते. कामासाठी आवश्यक असणारी संवाद कौशल्ये आवश्यक आहेत. दिव्यांग कर्मचाऱ्यांना आवश्यक उपकरणे व साहित्य पुरविणे उचित होईल.

अ.क्र.	पदनाम	शारिरीक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग	सदर पदाची जबाबदाऱ्या व कर्तव्ये	शेरा
१०	उद्यान पर्यवेक्षक (गट-क) / Garden Supervisor (Group C)	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C, MF	a) B, LV b) D, HH c) OA, BA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above	सदर कर्मचाऱ्यांकडून क्षेत्रिय स्तरावरील कामे केली जातात. पुष्पप्रदर्शनात भाग घेणे, शासकीय कार्यक्रमाच्यावेळी पुष्पसजावट करणे, उदयानातील देखभाल व दुरुस्तीची कामे करणे, उदयानांना भेटी देणे. कामाचे मोजमाप घेणे, हत्यारे व अवजारे सुस्थित ठेवणे व नोंदी ठेवणे इ. कामे पार पाडाली जातात.	सदर पदाचे कर्मचारी हे इमारतीच्या आवारात व ऑफिसमध्ये काम करतात. समुहासोबत काम करावे लागते. कामासाठी आवश्यक असणारी संवाद कौशल्ये आवश्यक आहेत. दिव्यांग कर्मचाऱ्यांना आवश्यक उपकरणे व साहित्य पुरविणे उचित होईल.
FUNCTIONAL REQUIREMENT ABBREVIATIONS USED: S=Sitting, ST=Standing, W=Walking, BN=Bending , L=Lifting, KC=Kneeling &Crouching, JU=Jumping, CRL= Crawling, CL=Climbing, PP=Pulling & Pushing, MF=Manipulation with Fingers, RW=Reading & Writing, SE=Seeing, H=Hearing, C=Communication, CATEGORY					
ABBREVIATIONS USED: B=Blind, LV=Low Vision, D=Deaf, HH= Hard of Hearing, OA=One Arm, OL=One Leg, BA=Both Arms, BL=Both Leg, OAL=One Arm and One Leg, BLOA=Both Leg & One Arm , BLA=Both Legs Arms, CP=Cerebral Palsy, LC=Leprosy Cured, Dw=Dwarfism, AAV=Acid Attack Victims, MDy= Muscular Dystrophy, ASD= Autism Spectrum Disorder (M= Mild, MoD= Moderate), ID= Intellectual Disability, SLD= Specific Learning Disability, MI= Mental Illness, MD=Multiple Disabilities					